

**200 Χρόνια Επανάσταση - 200 Χρόνια Χημεία:
Μια οργανική σχέση.**

200 Χρόνια μετά την κήρυξη της Ελληνικής Επανάστασης αυτό που πρέπει να γίνει κατανοητό είναι ότι δεν ήταν μια Επανάσταση μόνο για την Εθνική Ανεξαρτησία και χειραφέτηση αλλά και για την ευρύτερη απελευθέρωση σε όλα τα επίπεδα. Η ιδέα της πατριωτικής συνείδησης δημιουργήθηκε και από την είσοδο των θετικών επιστημών στα σχολεία της εποχής αλλά και από την ανάπτυξη επιστημονικών κλάδων που απέδωσαν στον Ελλαδικό χώρο συγκρότηση και υπόσταση. Μαζί με τα Μαθηματικά, η Γεωλογία, η Γεωγραφία, η Φυσική και η Χημεία έδωσαν τον νεωτερικό τόνο στην ιδεολογική ζύμωση στη πορεία προς την Ελληνική Επανάσταση. Δεν είναι τυχαίο ότι οι πολέμιοι αυτών των μαθημάτων ισχυρίζονταν ότι « (τα μαθήματα αυτά) θα μπορούσαν να εντείνουν τον κίνδυνο έναρξης απελευθερωτικού αγώνα, γεγονός που θα προκαλούσε προβλήματα στις σχέσεις με τον σουλτάνο και την οθωμανική διοίκηση»

Και δεν είχαν άδικο. Πολλοί από τους μεγάλους διδασκάλους του γένους, στα τέλη του 18ου αιώνας αφοσιώθηκαν στην απαραίτητη μορφωτική προετοιμασία του υπόδουλου Ελληνισμού, ώστε να διδαχθεί την ιστορία του, αποκτώντας συνείδησή της δυνάμεώς του, και ν' αποτολμήσει τον μεγάλο απελευθερωτικό αγώνα που ως τότε φαινόταν αδύνατος. Είχαν αντιληφθεί από τότε την ανάγκη της επιβαλλόμενης διαφωτίσεώς του και στις φυσικές επιστήμες και ιδιαίτερα στη χημεία.

Βιβλία χημείας έγραψαν και χημεία δίδαξαν, εκείνα τα χρόνια, στα σχολεία της σκλαβωμένης Ελλάδος, πολλοί από τους σοφούς της εποχής. Μεταξύ αυτών γνωστότεροι είναι οι Ευγέν. Βούλγαρης, Νικηφ. Θεοτόκης, Θεοδόσ. Μανασής Ηλιάδης, Βενιαμίν ο Λέσβιος, Κωνστ. Βαρδαλάχος, Δανιήλ Φιλιππίδης, Νεόφ. Δούκας, Κωνστ. Κούμας. Μια ειδική μνεία πρέπει να γίνει στον Αθανάσιο

Ψαλλίδα και στο σχολείο του στα Γιάννενα όπου
διδασκόταν Χημεία.

Η Χημεία ως ξεχωριστό μάθημα άρχισε να διδάσκεται στη σύγχρονη Ελλάδα το 1837, αμέσως μετά την ίδρυση του Πανεπιστημίου Αθηνών. Η διδασκαλία της Χημείας γινόταν παράλληλα με τη διδασκαλία της Φυσικής και των Μαθηματικών στα πλαίσια των μαθημάτων της Φιλοσοφικής Σχολής. Ο πρώτος που δίδαξε Χημεία ήταν ο Βαυαρός φαρμακοποιός και Υφηγητής του Πανεπιστημίου Xavier Landerer, ο οποίος συνέγραψε και το πρώτο σχετικό σύγγραμμα. Ο Landerer οργάνωσε το πρώτο στοιχειώδες Εργαστήριο Χημείας στο υπόγειο του Κεντρικού Κτηρίου του Πανεπιστημίου, όπου εκτελούσε συναρπαστικά χημικά πειράματα για τους φοιτητές. Τα πειράματα αυτά παρακολουθούσαν και πολλοί άλλοι.

Ιδρυτής της Χημείας, ως ξεχωριστού επιστημονικού κλάδου στην Ελλάδα, θεωρείται ο **Αναστάσιος Χρηστομάνος**, ο οποίος προσελήφθη ως Υφηγητής το 1863. Δίδαξε Γενική Χημεία στο Πανεπιστήμιο Αθηνών για σχεδόν 40 χρόνια (1866-1905). Ο Χρηστομάνος φρόντισε και στη συνέχεια επέβλεψε την κατασκευή του κτηρίου του Χημείου στην οδό Σόλωνος (στο κέντρο της Αθήνας), σήμερα γνωστό ως “**Παλαιό Χημείο**”. Στο κτήριο αυτό εκτός από τα Εργαστήρια Χημείας, στεγάστηκαν και τα Εργαστήρια Φυσικής, Φαρμακευτικής και Βοτανολογίας. Ο Χρηστομάνος ως Πρύτανης του Πανεπιστημίου Αθηνών (1896) εισηγήθηκε και επέτυχε την ίδρυση της Φυσικομαθηματικής Σχολής με απόσπαση των Τμημάτων Φυσικής και Μαθηματικών από τη Φιλοσοφική Σχολή.

Ελπίζω να μην σας κούρασα αλλά πρέπει να θυμόμαστε και αυτούς χάρη στους οποίους υπάρχουμε σήμερα. Η

μνήμη μας κρατάει ζωντανούς, οφείλουμε να τη διατηρούμε και να την μεταβιβάζουμε.

200 Χρόνια μετά, το καθήκον μας είναι διττό: Προάσπιση της εθνικής ανεξαρτησίας και ανάπτυξη και πολλαπλασιασμός των ευκαιριών στον κλάδο των θετικών επιστημών και ειδικά στην αγαπημένη μας Χημεία. ***Η σχέση εξάλλου της Χημείας με την ελευθερία παραμένει οργανική.***

Σας ευχαριστώ πολύ.